

NS Ziņu biļetens

NSDAP/AO : PO Box 6414

Lincoln NE 68506 USA

www.nsdapao.org

#1160

08.06.2025 (136)

Hitlers karā : Kas īsti notika?

A.V. Schaerffenberg

7. daļa

6. nodaļa: Kampaņa Polijā

Patiesība ir tik trausla, ka tās aizsardzībai nepieciešams melu sargs."

Vinstons S. Čērčils

Kad karš pret Poliju bija gandrīz uzvarēts, "Hitlers cēlās Reihstāgā, lai lielītos ar savu triumfu pār neaizsargāto tautu". Šādi tradicionālo vēsturnieku un pret nacistiem noskaņoto propagandistu runasvīrs Valters Kronkaits (Walter Cronkite) attēloja 1939. gada poļus. Kopš tā laika viņa tēls ir kļuvis par vēstures dogmu, kurā Polija joprojām tiek attēlota kā miermīlīga valsts, kas ir pārāk bailīga un maza, lai spētu aizsargāties pret Hitlera iebiedēšanu. Taču, kā minēts iepriekšējā nodaļā, poļi sašutināja britu un franču sabiedrotos ar savu spītīgo atteikšanos no miermīlīgām sarunām. Un viņi nebūt nebija "neaizsargāta tauta". Tā kā modernā Polija tika izveidota pēc Pirmā pasaules kara, maršals Jozefs Pilsudskis virzīja plašas bruņošanās programmas, kas atbilda viņa agresīvajai ārpolitikai. Viņš bija

pazīstams kā kareivīgs nemiera cēlājs visā Austrumeiropā un iesaistījās sadursmēs ar visiem saviem kaimiņiem, tostarp Silēzijas vāciešiem, kuri 1920. gadu sākumā, kad viņš okupēja viņu zemi, rupji pārkāpjot starptautiskās tiesības, faktiski bija "bezaizsargāta tauta". Pat Versaļas līguma veidotāji sabiedrotie nosodīja poļus par to, ka viņi glēvi viktimizēja atbrūņotos vāciešus.

Vienlaikus Pilsudskis uzsāka pilnvērtīgu uzbrukumu PSRS. Lai gan tas cieta neveiksmi, viņš neļāva Padomju Savienībai veikt pretuzbrukumu Polijai. Dienā, kad Vācijā pie varas tika ievēlēts nacionālsociālisms, Pilsudskis bez provokācijām nosūtīja slepeni emisāru uz Parīzi, kur tika ierosināts kopīgs iebrukums Reihā. Slikti sagatavotie francūži bija šausmās un atteicās apsvērt viņa noziedzīgo ierosinājumu sākt nedeklarētu karu pret valsti, kas bija pārāk vāja, lai apdraudētu kādu, nemaz nerunājot par kareivīgajiem poļiem. Pilsudskis bija precējies ar ebrejieti, kas izskaidroja viņa personīgo naidīgumu pret vāciešiem kopumā un jo īpaši pret nacionālsociālismu.

Kā minēts iepriekšējā nodaļā, Polijas valdība 1934. gada janvārī parakstīja draudzības līgumu ar Reihu. Tajā pašā laikā Pilsudskis nosūtīja savu vēstnieku Millšteinu uz Lietuvu, lai slepeni vilinātu šīs Baltijas valsts vadību noslēgt kopīgu militāru aliansi pret Vāciju. Millšteinu, starptautiskā Rotshildu nama Parīzē znotu, lietuvieši, kuru vecā galvaspilsēta Viļņa bija sagrābta un joprojām atradās divkosīgā maršala rokās, uzņēma vēsā gaisotnē.

Pēc viņa nāves no vēža vai indes 1935. gadā Polijas ieroču ražošana turpinājās nemitīgi, taču daži Varšavas ierēdņi sāka apzināties, cik pašnāvnieciski mulķīgi ir vienlaikus pretoties gan Staļinam, gan Hitleram, un sliecās *tuvināties* jaunajai Vācijai. Lēnām abas valstis tuvojās viena otrai, līdz Bullita viegli iekarojamās sirēnas dziesma ievilināja poļus liktenī. Līdz 1939. gada augustam tautas aģitācija pret Hitleru Polijas iekšienē sasniedza drudžainu spēku, kas izraisīja nevaldāmas pūļa akcijas, vērstas pret 1,5 miljoniem valsts vāciešu. Nav precīzi noskaidrots, cik daudz no viņiem sašutušais niknums izvilka no mājām un piekāva vai nomētāja ar akmeņiem, lai gan pēc Starptautiskā Sarkanā Krusta aplēsēm divdesmit gadu laikā, sākot no 1919. gada, to skaits pārsniedz 3000 vīriešu, sieviešu un bērnu. Tikai 1939. gadā vien sašutušie poļi nogalināja aptuveni 500 Vācijas pilsoņu. Šveices dokumenti, kas dokumentē poļu zvērības pret vācu minoritāti, lai gan tie ir publiski pieejami jau vairāk nekā 60 gadus, ir novārtā atstāts faktors Polijas un Vācijas attiecībās pirms Otrā pasaules kara.

Kamēr britu militārie stratēģi Londonā apspriedās ar saviem poļu rokaspuišiem, Polijas vadošajā laikrakstā *Kurier Polski* parādījās baneru virsraksti ar prasību: "Vācija ir jāiznīcina!" (*Goebbels*, 304. lpp.). Hrestomātiskos apstākļus 1939. gada vasaras beigās aprakstīja vācu u-kuģa kapteinis Verners Hartmans (Werner Hartmann). "Jau vairākas nedēļas Polijā valdīja nemieri," viņš atcerējās. "Laikraksti un

kabarē izsmēja vācu tautu. Vācu pilsoņi tika nepamatoti apsūdzēti un arestēti. Etniskie vācieši tika nošauti. Ģenerālis Aironside (britu impērijas ģenerālštāba priekšnieks) inspicēja Polijas armiju. Megalomaniski balonkleitu karavīri stāstīja par Tempelhofas (t. i., Berlīnes) kauju un "robežu" uz Elbas. Danciga tika sistematiski atdalīta, un Gdiņingena - šizofrēnisks veidojums no nepabeigtiem betona blokiem un koka žogiem gar jūru - bija jāklūst par Austrumeiropas lielo ostu. Katru dienu avīžu virsraksti vēstīja par arvien jauniem un arvien satraucošākiem šovinisma pieauguma izpausmēm. Reiz tie apgalvoja, ka poļu flote mums Baltijā sagatavos Salamīni, un viņi ar mūsu asinīm būs sarkani līdz pat Rīgenas baltajām krīta klintīm" (33).

Tomēr Hitleram nebija nodoma iebiedēt savus ienaidniekus, uzsākot karu, kura iznākumu neviens nevarēja uzminēt. Viņa dzelzs paškontroles nomāktas Varšavas varas iestādes neprātīgi pavēlēja Polijas speciālajiem spēkiem uzbrukt mazai Vācijas pierobežas pilsētiņai Gleivīcai, kuru tie faktiski ieņēma 1939. gada 31. augustā. Kopumā poļi veica aptuveni 35 uzlidojumus pāri Trešā reiha austrumu robežām, uzbrukumus, kurus nekad nepiemin tiesas vēsturnieki, kas vēlas attēlot Hitleru kā vienīgo agresoru. Pat tagad viņš centās sarunu ceļā panākt karadarbības izbeigšanu. Kā bija spiesti atzīt pret nacistiem vērstās *Maršala Kavendiša ilustrētās Otrā pasaules kara enciklopēdijas (Marshall Cavendish Illustrated Encyclopedia of World War Two)* autori: "Vācijas iebrukums Polijā tika uzsākts pēc tam, kad Polijas vēstnieks Berlīnē atteicās uzklaut Hitlera priekšlikumus par Dancigas un Koridora problēmas miermīlīgu risinājumu" (22). Tā kā viņa valstij tika uzbrukts, fīreram neatlika nekas cits, kā pavēlēt veikt pretpasākumus. Līdz ar to 1. septembra rītā poļi saņēma to, ko vēlējās, kad Blitzkrieg uz viņiem uzgāzās kā Dieva dusmas.

Tieši tobrīd Hercogs demonstrēja savu apņēmību panākt mieru, pieprasot 5. septembrī Parīzē sasaukt piecu lielvaru konferenci, lai "izskatītu Versaļas līguma klauzulas, kas ir problēmu pamatā". Hitlera piekrita un paziņoja britiem un frančiem, ka viņš pārtrauks uzbrukumu un atkāpsies no Polijas, ja vien viņam ļaus saglabāt Vācijas pilsētu Dancigu - vācu pilsētu. Rietumu demokrātijas deva priekšroku karam ar visām tā savstarpēji katastrofālajām sekām.

Polija bija bruņojusies divdesmit gadus. Un pietiek ieskatīties tās armijā, lai redzētu, ka poļi diez vai bija "neaizsargāti". Viņi mobilizēja miljonu vīru armiju trīsdesmit moderni aprīkotās kājnieku divīzijās, ko atbalstīja "Nacionālā aizsardzība" ar 100 000 rezervistu. *Kavendiša enciklopēdija* Polijas armiju raksturo kā "vienu no lielākajām pasaulē"(22). Polijas kājniekus atbalstīja bruņotā brigāde ar ne mazāk kā 300 tankiem, kas apgāz sabiedroto mītu par Polijas operatīvo kavalēriju kā vienīgo aizsardzības līdzekli. Poļi izmantoja zirgu pulkus (pavisam 37), taču to darīja arī visas pārējās modernās pasaules valstis, tostarp Vācija un ASV;

kavalērijas vienības joprojām bija neatņemama mūsdienu kara sastāvdaļa.

Lielākajai daļai Otrā pasaules kara pētnieku nav zināms, ka poļi izmantoja modernu jūras floti ar piecām zemūdenēm, četriem iznīcinātājiem, sešiem mīnu meklētājiem un mīnu meklētāju. Lai gan šie spēki šķiet niecīgi, salīdzinot ar citu flotu spēkiem, tie bija piemēroti Baltijas jūras šaurībai un noteikti modernāki nekā viņu lecīgais pretinieks, novecojusī *Šlēsvigas-Holšteinas* flote, kas izšāva pirmos vācu šāvienus Otrā pasaules kara laikā. Varšavas jūras spēki turpināja cīnīties vēl ilgi pēc galvaspilsētas krišanas 1939. gada oktobrī. Piemēram, pusgadu vēlāk, 1940. gada 8. aprīlī, poļu zemūdene *Orzel* Baltijas jūrā nogremdēja vācu transporta kuģi *Rio de Janeiro*.

Poļiem bija gandrīz tūkstoš lidmašīnu flote. Uzlabotais vidējais bumbvedējs P.37 "Elk" lidoja par 40 jūdzēm stundā ātrāk nekā Vācijas labākais vidējais bumbvedējs Heinkel He 111H-16, lai gan abas lidmašīnas nesa līdzvērtīgu kravu - 5600 mārciņu bumbas katra. PZL P.23 viendzinēja bumbvedējs bija visskaitlīgākais lidmašīnu tips, kas kara sākumā atradās Polijas Gaisa spēku rīcībā - 114 eksemplāri kalpoja pirmās līnijas vienībās, bet vēl 11 tika saņemti kā rezerves lidmašīnas. Spēj darboties no improvizētiem lidlaukiem, izturīgais *Karas*, jeb "karpa", nesa 1330 mārciņu smagu bumbu kravu ar ātrumu 186 km/h un bija apbruņots gan muguras, gan vēdera strēlnieku pozīcijās, kas to padarīja labāk aizsargājamu nekā vācu analogus - divdzinēju Messerschmitt-110 vai pikējošo bumbvedēju *Stuka*.

Taču Polijas Gaisa spēku pirmais iznīcinātājs bija izveicīgs PZL P.11 - augstspārnu monoplāns, ko ražoja Varšavas *Panstwowe Zakłady Lotnicze*, Valsts aviācijas rūpnīcas. Lai gan P.11 bija lēnāks par lielāko daļu Luftwaffe pretinieku, tas bija ātrs un ļoti manevrētspējīgs. Prasmīga lidotāja rokās (un daudzi poļu lidotāji bija izcili aviatori) P.11 bija briesmīgs pretinieks. Lielākā daļa Otrā pasaules kara vēstures darbu nepiemin, ka pirmo uzvaru Polijas kampaņas laikā guva viens P.11 pilots, pārspējot divus Dornier vidējos bumbvedējus. Un īsās kampaņas laikā zaudētās 285 Luftwaffe lidmašīnas liecināja par Polijas gaisa spēku kaujas spējām.

Lai gan Messerschmitt Me 109E bija pārāks par poļu kara lidmašīnu (tāpat kā par visiem pārējiem tā laika iznīcinātājiem pasaulē), P.11 bija līdzvērtīgs un pat pārāks par mūsdienu pasaules gaisa spēku vajāšanas lidmašīnu modeļiem. P.11 bija tikpat labs, ja ne labāks par Krievijas Polikarpova divpilota lidmašīnām, Itālijas CR-42, RAF Gloster *Gladiator*, Japānas Mitsubishi A5M (ASV kods *Claude*) vai amerikāņu Brewster *Buffalo* - visas tās 1939. gadā bija frontes kara lidmašīnas. Polijas lidmašīnas nebūt nebija "lielā mērā novecojušas", tās bija savam laikam standarta vai labākas, un dažkārt, kā tas bija *Elk* gadījumā, tās bija vismodernākās mašīnas.

Otrā pasaules kara galvenie notikumi vienmēr attēlo nacionālsociālistu sakautos pretiniekus kā vājus vai neaizsargātus, lai uzturētu propagandas tēlu par Hitlera

sekotājiem kā huligāniem, kas nekad nespētu uzvarēt godīgā cīņā. Viņu nodomi ir acīmredzami un ārpus vēstures. Desmitiem tūkstošu vērmahta bojāgājušo, pazudušo un ievainoto mazāk nekā viena mēneša kauju laikā ir pierādījums tam, ka vācieši ne tikai pastaigājās pāri Polijai, lai gūtu vieglu uzvaru. Nolādēt poļu pretošanos kā "veltīgu" vai "nožēlojamu" nozīmē pazemot sauszemes karavīrus, jūrniekus un lidotājus, kas tik prasmīgi un drosmīgi cīnījās par savu valsti, kurus bija nodevuši gan Rietumu sabiedrotie, gan viņu pašu vadītāji. Kā pēc kampaņas Dancigā publiski atzina pats Ādolfs Hitlers: "Šobrīd mēs pilnībā izrādīsim taisnību poļu karavīriem. Poļi daudzās vietās ir cīnījušies drosmīgi. Viņu zemessargi darīja visu iespējamo. Viņu virsniekiem trūka inteligences. Viņu virspavēlniecība bija pilnīga izgāšanās. Viņu organizācija bija tikai poļu."

Labāku piemēru viņa vērtējuma patiesumam nevar atrast ārpus poļu veiktās Vesterplates aizsardzības Dancigas ostas priekšgalā. Kopš 1924. gada viņi bija slepeni veidojuši pussalu par nozīmīgu militāro tranzītmezglu, pretēji Varšavas politiķu solījumiem, ko viņi bija devuši kopā ar Tautu Līgas sarunu dalībniekiem, kuri centās nomierināt potenciālo Vācijas un Polijas attiecību uzliesmojumu. Kā raksta poļu vēsturnieks Macejs Jonāšs, "jāatzīmē, ka (bruņotās citadeles) pagrabu pozīciju atrašanās vietas bija jāslēpj, jo to pastāvēšanu aizliedza vienošanās noteikumi, kas regulēja objekta pastāvēšanu. Tās pat tika turētas slepenībā no apsardzes jaunākā militārā personāla, kas tika rotēts ik pēc sešiem mēnešiem. Tikai virsnieki un vecākie zemessargi zināja par pazemes kaujas pozīcijām..." (66). Šis stingras slepenības plīvurs slēpa ar betonu nostiprinātu, modernu, bruņotu iekārtu ar daudziem ložmetēju posteņiem, mīnmetējiem un artilēriju, ko apkalpoja elites karavīru rota. Šāda slepena, pat nelegāla nocietinājuma pastāvēšana *piecpadsmīt gadus* pirms Otrā pasaules kara sākuma atklāja Polijas gatavošanos konfliktam ar Vāciju, turklāt ilgi pirms Hitlera, kuru joprojām vaino karadarbības izraisīšanā ar Poliju, stāšanās amatā.

1. septembrī vācieši, aizmirstot par Vesterplates aizsardzības pakāpi, uzsāka frontālu uzbrukumu Vesterplatei un tika nošauti, pirms pietuvojās apslēptās cietokšņa daļas tuvumā; viņu bruņoto uzbrukumu sagrava poļu 75 mm lielgabals. Uz glābšanu ieradās 1909. gadā dzimušais vecais karakuģis no aizgājušās dreadnought ēras - *Šlēsvigas-Holšteinas (Schleswig-Holstein)*. Jonāšs raksta, ka poļu lauka artilēriju "pamanīja kaujas kuģa novērotāji, un uzreiz pret to tika vērsta spēcīga ugunē. Pirmā flotes lode trāpīja koka stumbram, zem kura atradās 75 mm lielgabals, un nākamās divas nonāca pietiekami tuvu, lai pilnībā izvestu no darbības. (Vēlāk lielgabalu remontēja un izmantoja vācieši, galu galā noslēdzot tā karjeru Staļingradas kabatā)" (68, 69).

Spēcīgais, vecais kara zirgs turpināja cīņu, raidot aizvien vairāk tiešo triecienu uz iekārtu. "Šī brutālā barāža, kuras laikā kaujas kuģis ar saviem milzīgajiem liel-

gabaliem no 400 metru attāluma šāva uz iekārtu tikai no 400 metru attāluma, turpinājās līdz pat 21:00. Tas lika poļiem evakuēt "Strong-point Prom", kura personāls atkāpās, lai palīdzētu apkalpot pirmo sardzes ēku. Praporščiks Gričmans liecināja par uguns intensitāti, kad viņš deva pavēli izvesties: "Esmu pārdzīvojis divus karus, bet nekad neko tādu neesmu redzējis!".

Poļu Vesterplatte nedēļu izturēja vācu karaspēku, kas varēja būt bruņnieciski noskaņots pret apņēmīgu ienaidnieku. "Pēc kapitulācijas," ziņoja Jonass (71), "poļu virsniekiem atļāva paturēt savas zobenus kā cieņas zīmi, ko aizsardzība bija izpelnījies pretinieku vidū." Poļi cieta 15 upurus, bet 200 līdz 300 pretinieku bija miruši.

Pret Polijas 30 divīzijām, vienu bruņoto brigādi un 842 operatīvajām lidmašīnām Vācija bija izvietojusi 106 divīzijas, sešas bruņotās divīzijas un 3000 kara lidmašīnu. Tomēr šis salīdzinājums ir maldinošs, jo vairāk nekā pusei no šiem vērmahta spēkiem bija jābūt gataviem uzreiz iesaistīties paredzamajos Lielbritānijas un Francijas uzbrukumos rietumos. Lai gan vāciešiem bija skaitliskais un tehnoloģiskais pārsvars pār poļiem, viņu pārsvars nebija tik izteikts, kā tas izskatījās uz papīra.

Polijas līderi nekad nav lolojuši ilūzijas, ka viņi varētu vieni uzvarēt Hitleru. Viņu stratēģija aizkavēt Vācijas virzīšanos uz priekšu, līdz Rietumu sabiedrotie nāks viņiem palīgā, protams, bija pilnībā balstīta uz Lielbritānijas un Francijas solījumiem. Polijas Militārās akadēmijas direktors ģenerālis Tadeušs Kutrzeba (Tadeusz Kutrzeba), kurš kampaņas laikā bija slavens kā Brūzas upes pretuzbrukuma komandieris, zināja, ka "būs jāgaida palīdzība no Francijas. Polijai nāksies paļauties uz saviem spēkiem sešas līdz astoņas nedēļas, pat ja franči reaģēs ātri". Taču fīrers negrasījās atvēlēt viņiem tik daudz laika. Francijas virspavēlnieks ģenerālis Gamelēns sacīja: "Es lieliski pazīstu Polijas armiju. Tās karaspēks ir lielisks, un tās komandieri ir slavējami. Poļi izturēs, un mēs nezaudēsim laiku, lai dotos viņiem palīgā. Poļi izturēs vismaz sešus mēnešus, un mēs nāksim viņiem palīgā caur Rumāniju."

Taču šāda domāšana bija balstīta uz novecojušām Pirmā pasaules kara stratēģijām. Sabiedroto komandieri uzskatīja, ka viņiem vajadzīgas vismaz trīs nedēļas, lai sagatavotu savus spēkus, bet līdz tam laikam vācieši jau bija izbeiguši karu Polijā. Šokēti par vērmahta straujo virzību, franči mēģināja uzsākt operācijas pret Vācijas rietumu aizsardzības spēkiem starp Reinu un Mozeles upēm. Taču, ņemot vērā komisijas bezatbildību un visur demokrātijās izplatīto korupciju, Francijai vajadzēja nedēļu, lai organizētu uzbrukumu.

Līdz tam laikam tā bija uzsākta priekšlaicīgi un mazāk nekā puslīdz veiksmīgi. Vāciešiem iebrūkot Polijā daudz ātrāk un dziļāk, nekā sabiedroto komandieri bija iedomājušies, ģenerālis Gastons Pretelā, ofensīvas vadītājs, tika pakļauts spēcīgam

politiskam spiedienam uzbrukt Rietumvācijai uzreiz, gatavs vai ne. Viņš steigšus sapulcināja 31 divīziju, tostarp 14 pirmās līnijas vienības, Francijas 2. armiju grupā. Neraugoties uz šo milzīgo spēku, kas bija viņa pakļautībā, Pretelā drosmīgi virzījās uz priekšu pret Vācijas 1. armiju, kuras vairākumā bija tikai 17 divīzijas. Savam izmisumam franči atklāja, ka Zīgfrīda līnija, kas aizsargāja Vācijas robežu, atradās pārāk tālu aiz frontes, liekot viņu artilērijai pakļauties ienaidnieka apšaudei, pirms viņi varēja iesaistīties aizsardzībā. Turklāt Zīgfrīda līnija izrādījās neaizsniedzama 155 mm šāviņiem. Pat pēc tam, kad francūži uzspīdzināja savus 220 mm un 280 mm lielgabalus - lielākos lielgabalus uz Zemes -, Zīgfrīda līnijas no dzelzsbetona aizsargbūves palika neskartas, lai gan Pretelas artilērija bija ātra un ļoti precīza. Zīgfrīda līnija izturēja, piešķirot jaunu nozīmi terminam "vācu tērauds".

Tikmēr ģenerāļa Eduāra Rekēna 4. armija, kas atradās kreisajā flangā pie Zāras, ieņēma 7,5 jūdzes vācu teritorijas. Tajā pašā laikā ģenerāļa Kondes 3. armija ieņēma Vardas meža iecirkni. No šīm pozīcijām Pretelats gatavojās tiešam Zīgfrīda līnijas uzbrukumam, kas sākās 17. septembrī. Taču līdz tam laikam Varšava bija aplenkta un poļu armijas izklīdinātas. Turpmākās operācijas šķita bezjēdzīgas, tāpēc tās tika atceltas. Ironiskā kārtā Pretelata paredzētais ofensīvas datums bija tā pati diena, kad Krievijas karaspēks ienāca Polijas austrumos, un šo notikumu bija paredzēts saskaņot ar Franciju, lai starp tām iespiestu Vāciju. Taču franči vismaz centās izpildīt savu darījuma daļu, lai arī puslīdz neveiksmīgi. Briti, no kuriem poļi bija saņēmuši visdažādākās stingras garantijas par militāro palīdzību, tā arī ne ar pirkstu nepacēla viņiem palīdzēt. Angļiem nebija ne līdzekļu, ne nodoma glābt Poliju, par kuru viņi tagad vēlējās uzsākt karu pret Vāciju, lai kāds būtu iegants.

Tas, kas patiešām sakāva poļus un vienlaikus apturēja jebkādu Rietumu sabiedroto ofensīvu, bija cieša sadarbība starp strauji progresējošo bruņutehniku un Luftwaffe. Šāda novatoriska koordinācija bija atkarīga no vietējiem gaisa spēku komandieriem, kas strādāja saskaņoti ar virsniekiem uz zemes. Šī unikālā, ļoti efektīvā starpdienestu kombinācija nebija pazīstama klasiski apzinātajā militāro aprindu, kas nebija nacionālsociālistu aprindas, struktūrā. Tā izrietēja no šķiru sadarbības gara, ko Ādolfs Hitlers bija iedvesmojis savai tautai. Junker Ju 87 Stukas kalpoja kā lidojošā artilērija, spridzinot caurumus ienaidnieka pozīcijās, caur kurām lielā skaitā iebruka Panzers.

Šo vēl nebijušo lidmašīnu un tanku taktisko izmantošanu bija paredzējis Luftwaffe vadītājs reihsmaršals Hermanis Gērings, uzskatot to par labāko līdzekli, lai iznīcinātu Poliju, pirms franči bija spējējuši radīt nopietnus draudus vācijai Vācijas rietumu aizsardzībai. Tāpēc vācu gaisa spēku divīzijas Polijas nocietinājumos gar robežu izcirta milzīgas spraugas. Caur tiem 1. septembra rītā ielauzās armiju grupas "Dienvīdi" iebrukuma avangards. Junker, Heinkel un Dornier bumbvedēji

turpināja pārraut ienaidnieka sauszemes spēku dzīvības līnijas, jo īpaši visus ceļus un dzelzceļus, pa kuriem uz fronti tika nogādāts Polijas papildspēks un apgāde. Tie izolēja vienu kaujas lauku pēc otra, tādējādi kropļojot sakarus un transportu un novēršot masveida pretuzbrukumus Panzers.

Būtisks šī pirmā *Blitzkriega* jeb "zibens kara" mērķis bija nekavējoties iznīcināt bīstamos Polijas gaisa spēkus uz zemes. Taču Luftwaffe noķēra un iznīcināja tikai 30 ienaidnieka lidmašīnas, kas joprojām atradās to tuvumā un angāros. Poļi bija gudri izvietājuši savas kara lidmašīnas pa visu valsti daudzos lidlaukos. Līdz ar to viņu gaisa spēki bija jāiznīcina gaisa kaujās. Tā tas arī notika. Pirmajās divās kampaņas nedēļās P-23 plaši darbojās, uzbrūkot vācu motorizētajām un tanku kolonnām. Taču Messerschmitt piloti iznīcināja pikējošos bumbvedējus, pirms lielākā daļa no tiem varēja pietuvoties mērķiem. Ievērojamās *Karas* vienības cieta vairāk nekā 85 % zaudējumu, atstājot tikai 17 "Carps", kas aizklīda pāri robežai uz Rumāniju, kur tās tika apkaunojoši konfiscētas.

Taču poļi cīnījās ar drosmīgu apņēmību. 7. septembrī Polijas gaisa spēki guva savu lielāko uzvaru gaisā, vienā kaujā notriecot 15 vācu lidmašīnas. Varšava izmantoja modernu agrīnās brīdināšanas sistēmu, kas pārsteidza Luftwaffe lidotājus. Ikreiz, kad viņi ielidoja Polijas galvaspilsētā, tos jau gaidīja P.11 iznīcinātāju roji. Saskaņā ar Polijas Gaisa spēku majora F. Kalinovska (F. Kalinowski) teikto "1939. gada vasarā ap Varšavu tika izveidots novērošanas punktu tīkls, lai savlaicīgi brīdinātu par tuvojošos ienaidnieka lidmašīnu, un šiem punktiem bija jānodod informācija pa radio un telefonu uz vajāšanas brigādes operāciju centru, no kura tika izdoti visi rīkojumi par lidmašīnu izsēdināšanu".

Tā kā Luftwaffe piloti cīnījās par kontroli debesīs, viņu uzmanība tika novērsta no galvenā mērķa - atbalstīt savus cīņas biedrus uz zemes. Rezultātā no 15. līdz 18. septembrim poļu 11. un 38. divīzija no "Sosnovska grupas" trīs reizes pārvarēja vācu 14. armijas veiktos aplenkuma mēģinājumus. Visu nakti maršējot un dienu cīnoties, poļi sagrāva visus vērmahta centienus neļaut viņiem šķērsot stratēģiski svarīgo Sanas upi. Šajā procesā vācieši sagrāba 20 artilērijas vienības un 180 transportlīdzekļus. Pirms tam 4. tanku divīzijas tanki tika atvairīti neveiksmīgā pārsteiguma uzbrukumā Varšavai. Kad 35. tanku un 12. strēlnieku pulki virzījās cauri galvaspilsētas priekšpilsētām, tie tika pakļauti intensīvai artilērijas ugunai, kas faktiski tika raidīta no pašas pilsētas. Piedzīvojot smagus zaudējumus, viņi bija spiesti atkāpties. Taču netālu aiz viņiem iebruka varenā 10. armija. Pie Gora Kalvarijas tā piebēga pie Vislas, kur pilnīgi iznīcināja elitāro Lotca armiju.

Polijas virspavēlnieks maršals Rīdžs-Šmiglijs, šausmās par savu pirmo kaujas spēku straujo iznīcināšanu, pavēlēja veikt vispārēju, kavējošu atkāpšanos uz austrumiem. Spēcīgās Pomorzes un Poznaņas armijas, kurās bija četras kājnieku

divīzijas un divas kavalērijas brigādes - vesela armijas grupa - vadīja šo kaujiniecisko atkāpšanos Varšavas virzienā. Tās ieņēma pozīcijas pie Kutno, netālu no Bzura upes, apmēram 65 jūdzes uz rietumiem no galvaspilsētas, ģenerāļa Kutrzeba vadībā. 10. septembrī, mēģinot šķērsot upi, poļiem pretim stājās skaitliski mazvērtīgāka vācu 10. armija, kas bija steidzusies no Lodzas, lai aizšķērsotu to ceļu.

Izmantojot iniciatīvu uzsākt pretuzbrukumu, poļi ar niknu apņēmību pārgāja uzbrukumā, ieņemot tiltu priekšpostenus pie Lovices un atgrūžot vācu 30. kājnieku divīziju. Desmitā armija tika atslēgta no apgādes, un viss vērmahta armiju grupas "Dienvidi" flangs pēkšņi tika apdraudēts. Brīdī, kad Luftwaffe lidoja palīgā, draudēja briesmīgs satricinājums un apdraudējums visai kampaņai. Lidojot astoņus vai vairāk lidojumus dienā, Henschel 123 uzbrukuma lidmašīnas un Stuka pikējošie bumbvedēji smalcināja ienaidnieka tiltu priekšgalus, paralizējot poļu aizsardzības pozīcijas ap Działoszyn un Czystochowa. Divdzinēju Messerschmitt Me-110 straumēja lielus ģenerāļa Kutrzeba labāko karaspēka vienību koncentrējumus, kurus vēl vairāk iznīcināja Dornier un Heinkel vidējo bumbvedēju veiktie izlidojumi. Poļi un viņu zirgi neprātā kritošo bumbu un lādiņu ilgstošā plūdumā krita panikā.

Tagad Vācijas 8. armijai bija iespējams savienoties ar aplenkto 10. armiju, un turpmāki gaisa triecieni ļāva tās motorizētajām un tanku divīzijām virzīties uz ziemeļiem, uzbrūkot apvienotās Pomorzes un Poznaņas armijas flangam. Kā sāpīgi ievainotas čūskas tās metās uz vāciešiem ap Loviču un Sochačevu, kur turp un atpakaļ risinājās neticami nežēlīgas roku kaujas, līdz poļi pakāpeniski tika ielenkti un atdalīti pie Kutno. Nedēļu ilgušās intensīvās, divīziju mēroga kaujas beidzās 10. septembrī ar 170 000 poļu karavīru kapitulāciju.

Uzreiz pēc panākumiem Luftwaffe bumbvedēji uzbruka poļu 7. divīzijai, kas joprojām atradās pie Čenstohovas. Luftflotte 4 visu dienu nepārtrauktā straumēšanas un bombardēšanas režīmā visa divīzija bija spiesta *masveidā* padoties, kas bija pirmā reize, kad gaisa spēki bija piespieduši tik lielas sauszemes vienības nolikt ieročus. Tikai piecas dienas vēlāk Luftflotte 4 piloti atkārtoja savu vēsturē nozīmīgo uzvaru, piespiežot padoties vēl lielāku ienaidnieka karaspēku uz dienvidiem no Radomas, kur poļus ieskauj dzelzs Panzeru gredzens.

Bzura kauja bija beigusies, bet ne Rīdza-Šmigļija cerības, ka, apturot vērmahta virspavēlniecību, būs iespējami Francijas uzbrukumi Rietumvācijai. Patiesībā ģenerāļa Pretelā vīri jau bija sākuši uzbrukumu Zīgfīda līnijai. Francijas iejaukšanās patiešām sāka ietekmēt Polijas kampaņu, jo Gērings pēkšņi atsauca uz Rietumu fronti vēl 400 vidējo bumbvedēju tieši tad, kad virs Varšavas bija jāsāk gaisa operācijas pret tās apņēmīgajiem aizstāvjiem, kas spēlēja par laiku. Lēnumainie transporta lidaparāti, cienījamie Junkers Ju-52, tika piespiesti steidzami

pildīt bumbvedēju funkcijas, kam tie bija pilnīgi nepiemēroti. Tikai trīsdesmit "tētiņas Jus" bija piepildītas ar divu mārciņu fosfora aizdedzinošo bumbu kastēm. Katram Junkersam piešķirti divi karavīri tās burtiski iznesa pa kravas nodalījuma durvīm ar cilvēku rokām!

Lai pēc iespējas ātrāk izbeigtu Polijas kampaņu, Hitlers pirmo reizi iejaucās kaujās. Līdz šim viņš bija devis saviem ģenerāļiem rīcības brīvību kara vadīšanā. Taču viņi nerīkojās pietiekami ātri. Fīrers vēlējās nokautēt Poliju trīs nedēļu laikā, kas būtu pietiekami ilgs laiks, lai sagatavotu savu aizsardzību pret sabiedroto gaidāmo uzbrukumu no rietumiem, kas faktiski jau bija sācies. Lai sagrābtu atlikušos Polijas spēkus uz austrumiem no Vislas, viņš pavēlēja 14. armijai no L'vovas virzīties uz ziemeļaustrumiem. Tās XIX tanku korpusa izspruka no lamatām, un kampaņa bija kā beigusies. Tagad Varšava bija pilnībā ielenkta. Tā kā visi Polijas bruņotie spēki bija iznīcināti vai sagrauti, galvaspilsētas aizsardzība bija bezjēdzīga. Vācieši pavēlēja tās aizstāvjiem miermīlīgi padoties, tādējādi izvairoties no nevajadzīgas asinsizliešanas. Tomēr poļi joprojām ticēja, ka viņus glābs Rietumu sabiedrotie, un atteicās. Atbildot uz to, Gērings tikai 48 stundu laikā koncentrēja 1776 bombardēšanas uzlidojumus, piespiežot Varšavu 27. septembrī kapitulēt. Tās aizstāvjus ģenerālis Blaskovics, vācu 8. armijas komandieris, nevis apspieda, bet gan izrādīja viņiem kara cieņu, un šis žests skaisti atspoguļoja viņa un vērmahta bruņotības un humānisma izjūtu - īpašības, kas, kā vēlāk izrādījās, sabiedrotajiem lielākoties trūka.

Kampaņa bija īsa, bet nežēlīga - tajā gāja bojā 10 572 vācieši, 3 400 pazuduši (domājams, ka miruši) un 30 322 ievainoti. Vairāk nekā 694 000 poļu nonāca gūstā. Pirms Varšavas kapitulācijas Rīdžs-Šmiglijs, Beks un visi pārējie, kuru augstprātība un alkatība to bija izraisījusi, pameta poļu tautu tās ciešanās, bēgot uz Rumāniju. Tieši no turienes bija paredzēts, ka ģenerāļa Gamelina apsolītais franču karaspēks būtu laikus izglābis Poliju. Taču viss, ko poļu sazvērnieki atrada Rumānijā, bija internēšana. Citi poļi bēga uz Angliju - to pašu tautu, kas bija nodevusi viņu valsti, lai turpinātu bezguru, pašreizējā cīņā pret Hitleru. Kā izrādījās, šie nesalīdzināmie muļķi sagaidīja dienu, kad viņu divkosīgo britu biedru padomju sabiedrotais tika atmaskots par aptuveni 15 000 poļu nogalināšanu Katiņas meža slaktiņā 1943. gada aprīlī.

Kad Polijas valdības trimdā vadītājs ģenerālis Vladislavs Sikorskis, kas bija sabiedrotais, pieprasīja izmeklēt šo zvērību, britu slepenais dienests trīs mēnešus vēlāk viņu nogalināja Gibraltārā safabricētā aviokatastrofā, jo baidījās, ka viņš varētu sadraudzēt Staļinu laikā, kad Lielbritānijai bija nepieciešama padomju līdzdalība. Atmetot malā savu poļu sabiedroto masveida slepkavības, kas viņiem iepriekš bija ieguvušas tik lielu propagandas vērtību, Čērčils un Rūzvelts pilnībā izšķīrās no viņiem bēdīgi slavenajā Teherānas konferencē, kad viņi pilnībā nodeva

Poliju padomju dēmoniem.

Turpretī Hitlers vēlējās saglabāt neatkarīgu Polijas valsti, taču viņam to neļāva izdarīt Staļins, kurš pieprasīja Polijas sadalīšanu kā cenu par neuzbrukšanu (*Cavendish*, 37). Padomju Savienībai, protams, nepienācās nekādi īpaši apsvērumi, jo tā tikai minimāli pildīja savu daļu no neuzbrukšanas pakta, iebrūkot Polijā *pēc tam, kad* 17. septembrī kampaņa jau bija izlemta. Viņi baidījās no poļiem, kuri pirms nepilniem divdesmit gadiem gandrīz bija sagrāvuši savu komunistisko impēriju, kad maršala Pilsudska karaspēks bija iebrucis PSRS. Tāpēc viņi glēvi atriebās uzvarētajai tautai.

Polijas nodevība, šķiet, barojās pati no sevis. 1944. gada augustā pēc padomju radio raidījuma aicinājuma, kas solīja masveida Krievijas atbalstu, poļi sarīkoja bruņotu sacelšanos pret vācu okupācijas varu. **Waffen-SS** atbildēja, pārvēršot Polijas galvaspilsētu dūmojošās drupās uzbrukumos, kas bija daudz postošāki nekā 1939. gada Luftwaffe gaisa ofensīva. Kamēr poļi cīnījās vēl vienā zaķa smadzeņu pārpilnā, priekšā lemtā cīņā ar vāciešiem, viņi Varšavas austrumu nomalē varēja redzēt Sarkanās armijas karaspēku, kas bija gatavs palīdzēt. Taču Staļins pavēlēja saviem spēkiem atkāpties un ļaut poļiem "sautēties savās sulās". Kad briti lūdza atļauju vismaz no gaisa nogādāt Varšavā krājumus, viņš atteicās. Drīz pēc tam sacelšanās tika sagrauta ar lieliem cilvēku upuriem. Poļi atkal ļāva sevi apmānīt ar ārzemnieku caurspīdīgajiem solījumiem, kuri viņu valsti uzskatīja tikai par svešu mērķu ķīlnieku.

To visu un vēl vairāk poļi cieta par to, ka atteicās ņemt vērā Ādolfa Hitlera racionālo prasību - atdot vienu pilsētu, kas viņiem nepiederēja. Cik nenožīmīgs, pat nenožīmīgs šķiet šis apspriežamais jautājums salīdzinājumā ar milzīgo iznīcības, nāves un ciešanu panorāmu, kas sekoja Polijai un pārējai pasaulei!

Nav šaubu, ka neviena cita valsts uz Zemes nebūtu spējusi uzvarēt Polijas miljonu bruņotos spēkus mazāk nekā mēneša laikā. Sabiedroto plāni aizkavēt Vācijas virzīšanos, tādējādi dodot Francijai pietiekami daudz laika uzbrukt rietumos, bija pamatoti, ņemot vērā tā laika stratēģiskos standartus. Nevienam, pat pašam Hitleram kā tādām pieder lielākā daļa nopelnu par uzvaru, pirmkārt, pateicoties viņa uzstājībai uz gaisa spēkiem, kas atbalstīja sauszemes spēkus, un milzīgajai ienaidnieka spēku aplenkšanai uz austrumiem no Vislas, kur poļi zaudēja visas cerības uz ilgstošu pretošanos.

Kampaņa patiešām bija nacionālsociālistu ģēnija un drosmes triumfs pār sīkmainiem savērniekiem, kas mēģināja sagraut baltās rases lielāko cerību. Taču tā bija arī katastrofāla vērtīgai tautai, kuru nodeva alkatīgi politiķi un ārzemnieki ar ārpuspoļu mērķiem. Vēl ļaunāk, 1939. gada savstarpējā ariju slepkavošana Polijā bija tragēdija Rietumu civilizācijai, kur sākās tās Lielais brālības karš un patiesais

Rietumu pagrimums.

NSDAP/AO ir pasaulē lielākais Nacionālsociālistu propagandas piegādātājs!

Drukāti un tiešsaistes periodiskie izdevumi daudzās valodās
Simtiem grāmatu daudzās valodās
Simtiem vietņu daudzās valodās

